

Narodna Straža

IZLAZI SVAKE SOBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO RAZMJEerno. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK, POŠT. PRET. 17. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

BROJ 23.

ŠIBENIK, 23. LIPNJA 1928.

GODINA VIII.

Smrt Čovječnosti

Da je čovjstvo u krizi, ne ćemo naročito isticati. Događaji posljednjega svijeta daju nam zato dosta dokaza. U ime „većega prava“ i „svetog egoizma“ aništili su imperijalizam, nacionalizam, militarizam čitav niz odlika ljudstva: ugnjetavani su narodi, gađena su prirodna čovječja prava, otimano je tihim, skromnim ljudima pravo na kruh i opstanak. Ugroženo je i najveće ljudsko blago — život čovjeka. U srijedu od zločinačke ruke padaju sred parlamenta Jugoslavije dva njegova imana člana mrtva!

Saka nam se skuplja, kad promislimo, da je to samo „strašan nastavak na nizu odvratnih nečovjstva, počimjenih u našoj ispačenoj zemlji. Revolver i ruka Paniše Račića jesu oni isti instrumenti onoga Nečovjstva, koje je u teškim poslijeratnim godinama uništavalo prijatnost, bratstvo i sam život u ljudskoj zajednici. U ime Gospoda Boga optužujemo sve one, koji svojim nastupom stavljaju u pitanje opstanak čovjstva, optužujemo sve one elemente srpskog, hrvatskog i slovenačkog naroda, koji aništavaju život, koji unesrećuju porodice, koji krada teško zaslužen kruh malih ljudi, koji hyskaju na rat!

Mi se ne varamo! Evropa i s njom Jugoslavija ne idu putem Čovječnosti. Jedna organizirana banda ubija u Trbovljama 1. junija 1924. g. sedmorica ljudi sroinog radničkog staleža. Dvadeset i šest hiljada ljudi mora da ide godišnje iz Jugoslavije u inostranstvo trbahom za kruhom, jer treba da skupina bogataša živi u izobilju i razbacivanju. Padaju ubijani Grgin, seljak Valter nista manje nego od ruke jednog visokog državnog službenika, pada mučeničkom smrću od radićevske ruke u Čačeruju

seljak Ljudevit Talan, padaju od razbojničke ruke narodni mandatar dr Đuro Basariček i Pavle Radić!

Osudajemo sva nečovjstva, osudajemo razbojničke napadajena život, kruh i egzistencija, osudajemo barbarstvo, koje noće da otima obiteljima hranitelja, svijetu sačovjeka, prijatelja, poznanika! Osudajemo mentalitet one mase i pojedinaca, koji hyskaju na rat i žele novu klauonicu ljudi, osudajemo sve poj.e nečovjstva u bilo kojem obliku!

I velimo našem narodu: još je vrijeme, da se vratimo Čovjstvu; još je vrijeme, da se svi državljani naše zemije nauče posmatrati sve socijalne odnošaje ljudskim odnošajima, ne praveći razlike, da li je u pitanja visok ili mali čovjek. Moramo štiti i hraniti Čovjstvo, i što je manji i bijedniji čovjek, koji je agrožen, tim jaća dana ma mora biti obrana; jer ne smijemo pasiti, da se brani i reparira samo mogućnicima, nego i onima, za koje danas nema državnoga priznanja i državne opskrbe, nego za koje su fanatizirane skupine, kao što je bilo u slučaju Grgina, tražile vještala!

Vjerujemo u Čovjstvo, jer vjerujemo u vječna pravda. Bol, koja je združila velikom nizu patnika zbog nečovjstva obitelji i prijatelje dra Basaričeka i Radića, neka osvijesti sve one, koji ne znaju da postaju tuđi život, sloboda i zdravlje.

I mi, koji smo se kavaljeraki žestoko borili protiv politike mrtvih i imunih narodnih predstavnika, želimo, da Bog pomiluje njihove duše i tražimo stroga i brzu kaznu za počimce ovoga razbojstva.

Mir dušama dra Đure Basaričeka i Pavla Radića!

Ab-agro

Žrtve osmanlijskih učenika

Pod ovim naslovom zagrebačka „Nar. Politika“, glavno glasilo Hrv. Pačke Stranke, 21. t. mj. donosi ovaj članak povodom strahovitoga zločina u parlamentu:

„Valja izreći potpuna grozota istine, bez ikakva umanjanja i bez ikakva poljepšavanja. Dr Đuro Basariček i g. Pavle Radić, koji su zločinački umoreni dne 20. lipnja u beogradskoj narodnoj skupštini, pali su kao žrtve protuhrvatske mržnje. To je historijska činjenica, koju vidi sav hrvatski narod, sva naša država i sva Evropa. Zato će svi Hrvati bez razlike stranaka uskliknuti nad grobom ovih žrtava: Slava im! Nadevenost njihova ubojice Paniše Račića tražila je još i druge žrtve. Hitci njegova revolvera imali su da sruve sa zemljom i Stjepana Radića, dra Ivana Pernara i Ivana Grandu. Koliko se sgražamo nad njihovim ranama, toliko zahvaljujemo Bogu, da su se spomenuta tri poslanika spasila od strahovite smrti.

Ubojica Paniša Račić pripada onome krilu radikalne stranke, koje je poznato pod imenom pašičevaca. Njegov je velikosrpski šovinizam toliko zavladao svom njegovom unutrašnjosti, da ga je doveo i do ovoga zločina. Nema tomu mnogo dana, kako je ubojica predlagao po ne znamo koji put u narodnoj skupštini, neka se naša država nazove Velikom Srbijom i neka se zapisnici skupštine pišu samo ćirilicom. Nije se nikako mogao živjeti u to, da Hrvati moraju biti ravnopravni sa Srbima, nego je bio hegemonista i zulumčar prvoga reda.

Zločinac nije izveo svojega gnusnoga zločina sam na svoju ruku i bez promiljanja. On je svoj zločin promislilo i pripravo se za nj, a potaknuli su ga na nj možda i neki drugi zastupnici radikalne stranke. Dan prije samoga zločina zaprijetio je pašičevac i velikosrbin Toma Popović, da će u narodnoj skupštini doći do krvi. Pa i na sam dan zlo-

čina na ijestill su Račićevi ortaci još prije Račićeva sukoba s drom Pernarom, da će ubiti Stjepana Radića. Sukob dakle s opozicijskim zastupnicima mogao je da bude samo izlika za krvavi napadaj, a uzrok je ležao drugdje.

Znali smo već prije, da u našoj državi postoji jedna grupa terorista, koja je u prvom redu kriva gotovo svim našim trzavicama i nevoljama. To su ljudi divljačkoga mentaliteta, koji su se odgojili u borbi s Osmānljama, pa su od njih poprimili i baštiniti hajdučke i kvačkake manire. Ti hajdaci misle, da ne postoji nikakvo openito ćudoređe, nego se sva naša javnost mora odgajati za kult atentatora, hajduka, osvjetnika i naprčica. Zločin te „ožnjeg „janaka“ Paniše Račića otkrio je i Evropi našu najveću ranu, radi koje ne može u našoj državi još uvijek da dođe do redovite građanske utakmice. Italija ima svoju aferu s ubojicama Matteottija, Njemačka s ubojicama Erzbergera, druge države imaju kakvu drugu sramotu, ali nijedna država nema svojega Paniše Račića. To je znak, da i kaljuža, u kojoj se rodio ovakav zločin, pripada među najstrašnija legla naših zala. A ta kaljuža jesu fanatici velikosrpskog hegemonizma.

Sva naša javnost mora tražiti i traži potpunu zadovoljština za ovaj zločin. Moraja biti kažnjeni osim Račića ne samo oni, koji su zlikovca hrabрили u njegovu naumu, nego i daljnji njegovi sakrivci. Naša je stranka osjetila pokvarenost i krvološto tih elemenata u konstituaniti, kada su velikosrbi izdavali u Beogradu protiv naših zastupnika oglase, u kojima su im prijetili smrću. U ono vrijeme

ipak su srpske stranke još mogle da svoje teroriste potisnu u pozadinu i da ih barem donekle obuzdaju. Danas našalost vidimo, kako ti elementi pokušavaju da dođu sve više na površinu i u radikalnoj i demokratskoj stranci. Neprestano s govori komitskim i atentatorskim načinom ne samo u velikosrpskom novinstvu, nego i u narodnoj skupštini. A ako se tako nastavi dalje, ne smijemo se ćuditi, ako i Evropi počne misliti, da mora sama u svoj ruke preuzeti pobijanje naše političke hajducije, koja je ostatak stare osmanlijske države. Ne može to biti da u civilizovanom svijetu vladaju Račići, Popovići, Lune i slični naslinici.

Imade časova, kada svaki pleme nitiji čovjek zaboravlja sve stranačke razlike i ostaje samo čovjek. I u ovom času grozne tragedije, kada i dubine duše osudujemo zločinca Paniša Račića i sve njegove sakrivce i kada ujedno izričemo najbolniji saučesće obiteljima umorenih zastupnika, — u tom času valjalo bi da se svi pristaše redovite građanske utakmice, bili oni Hrvati, Slovenci ili Srbi, pripadali oni ovoj ili onoj stranci, nađu na okupu i da odabera najbolji način, kako će pribaviti ćast okaljanome parlamentu i kako će pobijati učenike osmanlijskih zulumčara, koji nas sramote pred cijelim civilizovanim svijetom i utiskuju nam na ćele žig divljaštva. Naše osude groznoga zločina neka se ne troše u samom ogorćenju ni u ćinima, koji bi koristili velikosrpskim ubojicama, već neka narod bude dostojanstveno miran, a naši zastupnici neka upotrijebe ovu priliku, da teroristima otmu svaki utjecaj na vlast!“

Krvava sjednica Narodne Skupštine

Sjednica Narodne Skupštine od srijede, na kojoj je izvršen zločin, kojemu u parlamentarnoj historiji nema sličnoga, počela je u 9.40 s. Optrukeija, koju u zadnje vrijeme provodi grupa gg. Radića i Pribičevića i koja je neobićno jako razdražila dahove u Skupštini, nastavila se i na toj sjednici, iako u jako umjerenijem tonu. Govorili su o zapisniku gg. Kosanoviću, Pribičeviću i Maštoviću,

a onda je govorio na osobnu primjedbu radikal Tomo Popović, Grdnje i psovke, koje su padale u Skupštini, bile su neobićno prostiće, te je predsjednik Perić, nakon što je g. Popović kazao prema klupama radićevaca: „Ako Vaš voda, ako Stjepan Radić, koji bruka hrvatski narod, produži i dalje sa vrijeđanjem, ja Vam jamćim, da će njegova glava pasti ovdje!“ — prekinuo sjednicu.

Razbojstvo jednog velikosrpskog fanatika

Moglo je biti prisutno oko 150 poslanika. Nakon što se veliki nemir u Skupštini ćišao, dr Perić je nastavio sjednicu. Na lićno objašnjenje uzeo je rijeć radikal-pašičevac Paniša Račić. Za vrijeme njegova govora došlo je do žestoke svađe između njega i radićevaca, a napose dra Pernara. Račić je zaprijetilo, da će štiti napadaje na Srbija i drugim oružjem. Nastala je zaglušna graja, u kojoj su nestajale i rijeći Račićeve i upadice protivnika. Dr Pernar je dobio Račiću, da je opljačkao begovska imanja i državne ćume u Metohiji. Sred opće graje i međusobnoga dobacivanja vidi se, kako Paniša Račić, koji je govorio sa svoga poslanićkog mjesta na klupama desnice, skaće sav drhtav od bijesa, blijed, ko kupa

prema predsjedniku dru Periću i mlataći rukama po zraku viće: „Ja tražim, da mi priskribite satisfakciju, g. predsjedniće, za Pernarove uvrede!“ Dr Perić je međutim, ćim je Račić skoćio, prekinuo sjednicu i povukao se. Račić je vićući tražio od Pernara, da se izvine. Međutim u strašnoj graji se nije ništa ćalo i odjednom je Račić izvadio iz ćepera revolver. Bivši ministar vjera Obradović i ministri Vujićić i dr Kujundžić te poslanici Milašinović, Kobasica, Tupanjanin i drugi skoćili sv, da otma Račiću oružje. Obradović je uhvatio Račića za lijevu ruku, u kojoj je imao revolver i gurnao ga, tako da se zateturo. Međutim je Račić hitro prenio revolver iz lijeve u desnu ruku te snažno gurnuo mi-

Zaista dražesna

su zdrava, vesela djeca, pogotovo kada oćutimo miris čistog njihovog daha. Isto tako kao čistoća kože, važna je i čistoća ustija i zuba. Od njihove čistoće ne ovisi samo zdravlje i ljepota djeteta, već i njegov napredak u životu. Ni od čega se čovjek ne čuti tako neugodno koliko od nečistog daha iz ustija. Zato djeca iz rane mladosti treba pričuvati na redovitu njegu usta i zuba Odol-om. Djeca će Vam kasnije zahvaliti za to zdravlje, ljepotom i voljom za život.

Snažno ispiranje ODOL-OM sajam čuje svježih dah.

ODOL dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama, parfimerijama i zasjecajnim radnjama: *Boca Din 23.* —, *velika boca Din 35.* —, *dvostraka boca Din 65.* —

nistra Vujičića, koji je pao u klupu, i u roku od pet sekunda ispalio pet revolverskih hitaca. Prvi je pogoden dr Pernar, koji je pao pogoden u lijevu stranu grudi, i čija krv je snažnim mlazovima poprska poslaničke klape. Dr Đuro Basariček, koji je, nakon što nije tri mjeseca dolazio u Skupštinu, jer nije mogao gledati nećuveni prostakluk, koji je unesen u Skupštinu, poletio Radića, da mu otme revolver, pao je pred stenografskim klupama smrtno pogoden u vrat i grudi. G. Stj Radić je odmah, čim je čuo prvi hitac, legao na klupu, da se zaštiti, a preda nj je priskočio i Ivan Grandu. Treći metak Radićeva revolveira pogodio je Grandu u ruku, a kad se ovaj od boli trgnuo i otkrio Radića, četvrti metak pogodio je Stj. Radića u trbuh. Pavle Radić, videći, da je ranjen njegov stric, poletio je prema desnoj govornici i Radiću, koji je sav podivljao, krvavih očiju strjeljao. Videći Radićeva, sinovca Radić, je urliknuo: „Ha, tebe baš tražim!“ — i ispalio nov metak u Pavla Radića. Jauknuv od bola Pavle Radić je par koraka potrčao i pao ispred klupa zemljoradnika na lijevi.

Strašna panika obuzela je čitavu Skupštinu. Kad su padali ljudi i tjelasa postrjeljanih ljudi, u prisutnima je zastao dah, i tek, kad je pao Pavle Radić, skočila je veća grupa poslanika, vladinih i opozicionih na Radića, koji je brzo jurno kroz ministarsku sobu i kroz jedan prozor strugnuo na dvorište.

Sve se to dogodilo par minuta prije 11 i pol sati.

Međutim su na tlima Skupštine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca ležala u agoniji dva imena nar. poslanika, a trojica teško ranjena ste-

njala su. Najprisrebniji od svih su još bili sami ranjenici. S. Radić se sam digao i držeći se rukama za trbuh pošao je prema vratima. Tu sa ga dvojica njegovih drugova prihvatili. Grandu i Pernara su izvukli njihovi drugovi. Telefoni su na sve strane zvali liječnici. Prvi je narposl. dr Dragičević skočio k Pavlu Radiću. P. Radić odnesen je polurrtav, ali uvijek prisaban, a državna bolnica. Onamo su upućeni i Pernar, Grandu i Stj. Radić. Međutim dr Đuro Basariček umire na tlima Skupštine... U lokvi krvi, nakon što je teško hroptao, dr Basariček izdiše u 11.45 i liječnici ustaju nemoćni krvavih ruku sa njegova tijela.

Pavle Radić je unesen u kirarško odjeljenje Drž. Bolnice. Sve injekcije produžile su mu samo za par minuta život, jer u 12.20 on izdiše.

Ubojica Puniša Račić, čovjek je 40-tih godina, Crnogorac, radikal-pasičevac, izabran na listi dra Milana Stojadinovića protiv oficijelne liste g. Vakićevića, koju je u Crnoj Gori nosio pok. Ljuba Čovanović. Račić je u Skupštini neprestano predlagao, da se naša država nazove Velikom Srbijom, te je držao žestoke govore protiv Vakićevićeve vlade.

Nakon počinjenoga razbojstva pobjegao je, a poslije podne došao je njegov plemićak poslanik Bojović ministru dra Korošec i rekao mu, da mu se Puniša Račić želi osobno predati. Dr Korošec je kazao: „Recite mu, da ga ne ću primiti, jer je on običan zločinac. Poslat ću žandarmer, da ga uapše.“ Dvojici žandarma se Račić predao i oni su ga odveli automobilom u Glavnjaču.

O žalosnom događaju u Skupštini informiran je odmah Nj. V. Kralj. Par minuta nakon smrti Pavla Radića dolazi Kralj u Bolnicu i pohuđa prvoga dra Pernara, a onda Stj. Radića. Duboko ganut Kralj ljubi u čelo Stj. Radića, a ovaj ga cjeliva neprestano u ruku. Nj. V. Kralj tješi Radića i razgovara dalje vremena s njim. Iz sobe Stj. Radića Kralj pri-

Saučeste u čitavoj državi. — Sprovod žrtava. — Politički položaj

Grozan čin, izvršen na tlu, koje uživa naročita zaštita zakona, i na ljudima, koji uživaju imunitet narodnih predstavnika, duboko je potresao svu zemlju, a na osobiti način hrvatski narod. U Zagrebu je istu večer došlo do žestokih demonstracija. Zatvoreni su dućabi i posvuda izvješane crne zastave. Masa naroda došla je na Markov trg, gdje ja je nagovorio pomirljivo poslanik Predavec.

U pokrajini su pojedina mjesta u crini. U znak pijeteta između prvih se zavio u crninu Šibenik. U nedjelju u 11 sati održat će se svečane zadušnice za apokoj duše pokojnika u župskoj crkvi u Varošu.

U četvrtak navečer došlo je u Zagrebu ponovno do demonstracija. Od demonstranata demolirana je kavana Corso. Kod nastupa policije došlo je do žestoke gažve i revolverskih hitaca. Policija je ispalila plotan. Ranjeno je više demonstranata i par policista, a mrtav je pao 17-godišnji trg. pomoćnik Jerbić. Kad je nastupila žandarmerija, demonstranti su se raspršili. Ipak navečer su nađena na Doleu dva radnika, koja zamirali Tako je povećan broj na trojicu. Teže i lakše ranjenih je preko 50. Policija je uapala 118 ljudi.

Jučer je radsko zastupstvo Zagreba održalo komemorativnu sjednicu, na kojoj je zaključeno, da se dr Basariček i Radić pokopaju na troškove grada Zagreba.

Predsjedništvo Hrv. Pučke Stranke u Zagrebu izrazilo je brzojavnim putem svoje duboko saučeste Seljačkom Klubu u Beogradu te porodici pk. Pavla Radića i porodici pk. dra Basaričeka. Isto je tako poslalo sažalnicu Predsjedništvu Hrv. Seljačke Stranke u Zagrebu.

I Organizacija Hrv. Pučke Stranke u Šibeniku 20. tj. poslala je ova sažalnicu mjesnoj Organizaciji Hrv. Seljačke Stranke:

Mjesna Organizacija Hrv. Pučke Stranke duboko žali nećuveni krvavi događaj, koji se danas desio u Narodnoj Skupštini, te su pali žrtvom izabrani predstavnici hrvatskoga naroda, kad su prema svom svjerenju branili prava i interese naroda. Iz-

lazi odra Pavla Radića i dra Basaričeka. Mrtvog P. Radića Kralj cjeliva u čelo. U ambulanti Bolnice nalazila se žena pok. Radića i Kralj je pošao, da je utješi. Nesrećna supruga glasno je plakala i Kralja su tješeći je obilile suze. Poljubio je nesrećnu udovu i naredio osoblju Bolnice, da ga informira o stanju bolesnika.

razuje osjećaje duboke sućuti prema nevinim žrtvama i njihovim porodicama. Protestira proti počinjenom nezapamćenom nasilju, proti uništavanju parlamentarizma i slobode narodnih poslanika te gaženju svakog osjećaja čovječnosti.

Predsjednik: Tajnik: V. KULIĆ, a. r. O. SILOV, a. r.

U četvrtak poslije podne u 4.30 obavijen je svećani prenos mrtvih ostanaka dra Basaričeka i Radića iz Bolnice do Beogradske stanice.

Pogrebna pratnja otvorili su brojni vijenci, kojih je bilo vrlo mnogo, a nošeni su sve po tri u redu, tako da se činilo, da ide čitav perivoj. U sprovodu učestvovalo je mnogo korporacija. Pred lijesom stapalo je 14 svećenika sa nadbiskupom Radićem u pogrebnom ornatu pod mitrom. Iza mrtvačkih kola koracale su udovice pok. Basaričeka i Radića, a onda njihovi stranački drugovi, ministri dr Spaho, Grol, dr Popović i Pera Marković, velik broj poslanika Jugoslavenskog zemljoradničkog i demokratskog kluba, a od radikala velik broj njihovih istaknutih ljudi i posebno još članovi glavnog odbora.

Jučer ujutro stigli su mrtvi ostanak u Zagreb, gdje su preneseni u Seljački Dom. Na stanici su govorili poslanik Malčić, dr Scholl i dr Jurisla, a sa balkona Seljačkog Doma Predavec. Danas u 10 sati krenut će veličanstveni sprovod, a kojemu će učestvovati velike mase svijeta.

Politički položaj nakon zločina u Skupštini miraje, te nije iščekivati dok ne budu pokopane žrtve, kakvih promjena. Misli se, da će doći do koncentracionog kabineta svih stranaka. Do izbora će teže doći. Radićevsko-pribičevićevski blok je izdao sa svoje sjednice saopćenje, u kome je izjavljuje, da se ako ne dobije reparacije za zločin, ne će vratiti u Nar. Skupštinu.

Stanje ranjenih Stj. Radića, Pernara i Grande je sada mnogo povoljnije. Jučer je u 7 sati izdan ovaj bilten o zdraviju ranjenika: Stj. Radić, temperatura 38.6, puls 120, opće stanje vrlo dobro. Pernarova i Grandino stanje normalno.

Mato Ujević: Mladost Tome Ivlića. Kao petnaesta knjiga jeronimske „Knjižnice Dobrih Romana“ izašla je opet jedna izvorna stvar, ovaj puta roman pisca mlade generacije Mato Ujevića. Radnja je, kako i naslov knjige kazuje — mladost — Tome Ivlića koji baš kao i autor navršava 27. godinu svoga života, seljački je sin, Dalmatinac, koji se školuje za budućega inteligenta u vrijeme poslieratne psihoze i križnoga puta intelektualca. Ovaj roman upravo su zapisi i jedna ispovijest mlade generacije, pa je već kao lakav od vanrednog interesa i prilog socijalnoj historiji današnjice. — Cijena Din. 15 (uvez u platno 10 Din. više). — Knjižnica Dobrih Romana, Zagreb, Trg Kralja Tomislava, br. 20.

Veliki Orlovski nastup u Zagrebu. Zagrebački Orlovi i Orlice priredili su u nedjelju 10. juna svoj veliki tjelevojezbeni nastup, kao svršetak ovogodišnje proslave orlovskoga dana. Nastup održan je na ljetnom vježbalistu, te je u svakom pogledu

uspjeh. Pred velikim mnoštvom publike koja je ispunila cijelo dvorište, nastupile su sve kategorije članstva. Publika je primila sve tačke sa oduševljenjem, a osobito su se sviđjale kombinirane skupine članstva, te vježbe „Ritmički valetići“ članica. Ovaj nastup pokazao je, da Orlovstvo u Zagrebu imade ne samo veliki broj članstva, već i organiziranu publiku.

Prodaje se lijev posjed

s dobro uvedenom gostionom, najboljšim prometnom kraju u Ljubljani. Zgodno je za privatnika kao ljetovalište kao što i za uređenje restoracije i hotela. Posjed se prodaje izravno bez ikakvog posrednika. Za potanje obavijest obratiti se na adresu: *Marija Smolčič, Ljubljana, Strmi pot 8.*

sva dobra

Fotografiranje i prekrasne slike u boji i crno-bijelo. Fotografiranje u prirodi i u kući. Fotografiranje za potrebe škole i društva. Fotografiranje za potrebe trgovine i industrije. Fotografiranje za potrebe vojske i policije. Fotografiranje za potrebe nauke i umjetnosti. Fotografiranje za potrebe medicine i stomatologije. Fotografiranje za potrebe arhiviranja i dokumentiranja. Fotografiranje za potrebe izdavaštva i štamparstva. Fotografiranje za potrebe izdavaštva i štamparstva. Fotografiranje za potrebe izdavaštva i štamparstva.

KASTNER, UHNER, ZABNER

Dr. II - Ljubljani odbo -

„RADION“ pere sam a izbjeljuje kao sunce!

M. BAVARICA

IZOBRABU I PROMETU
POSREDOVANJE U PROMETU
POSREDOVANJE U PROMETU

IZOBRABU I PROMETU

POSREDOVANJE U PROMETU
POSREDOVANJE U PROMETU

**PUČKA TISKARA U ŠIBENIKU
BRAĆA MATAČIĆ POK. PETRA**

Prima na izradbu sve u tiskarsku struku zasijecajuće radnje. Uvezivanje knjiga i protokola. Izradba brza i točna. Uz najumjerenije cijene.

Vitalov elixir

koji otkriva i otkriva

Prima naručbe za izradbu štampilja, društvenih i sportskih znakova, raznih rezbarija, štampa za sapunare i industrije, šumskih čekića, pečatnjaka, priljepnica (vigneta), izradbe specijalnih štampilja za veterinare itd.

Tratinčice

44. Na tereziji.

Dvojaka mi se uz dlaku uspela. Moj mi se kućni pas Šarko još podavno iznevjerio i netragom pošao, a mene neobuzdano za sobom poteže i vače ožimite i burno jutro, da u lov krenem. E mi stoga reda za sobom domamiti komičku kuja Mržu. Netom ona opazi stragušu, a prah naniži, smjesta i vesela preda mnom oskaka. Tekar smo se zeričak u strane ispjeli, na trag je nabasala i zeca iz podaljšega ga iz mrgilja izagnala. On pred njom, a ona sa njim i štekćuć, nitako se sastati, a kamo li da ću ga ja iz straguše metnuti.

Dosjeća se zejo, u kojim je klančina jadicovcima i da njezinu vučjemu skoku ne će doskočiti. Iza svih se naramica pred kjom stisnu, a ona da će za njim i za vratnjaču ga šćpati. Ne pouzdavajuć se on u svoje noge već većma u svoju prirodenu lajavost i vještinu, preko ogašćega bura skliši, a Mrša zorom i žestinom krvi za njim i preskoči ga. Šćuriri

se on, a ona u neobuzdanu viharu zora i zasjegnato cvileć i zavijajuć naprijed nesvijesno sunu. Netom pogibelj mrižu, usplahiren zec, nu osiguraran, u smrijeć se svrati i u se potaja.

Svu sam tu sigru divljaha sa visocijega kuka napeto promatrao, a svoju strategiju uredio. — Smrijeći se dolibem, vavajkom se u nj bacim, otuda zec vrci i izleti, ja omjerim, te ga od prve obalim.

U to eto i Mrša na povratku. Uzvirena je, zadakala te prosuzenih očiju; oštriu obnušajem travom njuška, ne će li gdje na trag, a repom bez oduška odmahiva.

K sebi je primamih i šunjku silom k zecu pričepih.

Ni nanijeti, da bi prinjashla, a kamo li ga raskajishla, kako drugi lovci, koji joj bolje za vaj znadu, o njoj pričali, da bi ubijena zeca izmrovarila i na peće raznijela.

S obješenim o torbaku zecom kući krenem. Uza me je i Mrša, nu nekuda i mrdljivja i snavesela. Bit će, da je na nju to očito nerasp-

loženje nategla nezaca kod današnjega lova.

Svojoj domacoj i bezazlenoj Marti isporučim lovinu, a u isti zeman namem pričati o Mrši i o njezinu mrgodenju na zecu.

Borne ga, gospodaru, nije ni zaslužila, pa zašto da se oko njega i vrze! — Izvali ona, ko da se čudi, da se ja nijesam tome prisjetio.

S malim, da moja domaća pogađa i ko na tereziji pravedno sudi.

A da ja upitam, šćega i čitav svijet tako ne sudi, već za tuđim gamzi i napire se, da nezasaženo preotme? — bojim se, da je to za nju preobasno pitanje. Stoga ga se od nje odaljih, da joj je lakše zeca derati. I bez odgovora će silnici jednu raju bez terezije sadirati. Ta to im je posao glave!

Ciglo i usput da spomenem ovo. Mrša nema već ono svoga mršavog ograničenog nagona, a čovjek sněžni svoj zdravi i vedri um. Pa ipak snažno obljatavi, zdravo pobenavi, a vedro pomrća.... Don. Marko Vežić

IZ GRADA I OKOLICE

Ispiti zrelosti pri realnoj i klasičnoj gimnaziji bili su u vremenu od 9-21. t. m. j. pod predsjedanjem ministarskog izaslanika direktora g. Marka Ježine. Na temelju pisмениh ispita bili su oslobođeni od usmenih ispita na klasičnoj gimnaziji i proglašeni zrelima: Babić Ante i Lalić Paško, a na realnoj gimnaziji: Dunkić Ante i Zaninović Zdravko. Nakon usmenih ispita bili su proglašeni zrelima na klasičnoj gimnaziji: Cinotti Josip, Desnica Petar, Eškinja Ante, Jović Dušan, Jerolimov Nikola, Petrović Blaženko, Radonić Radivoj, Ribčić Anđeo, Špan Ivan, Zlatoper Grgo i Zlatoper Pero, a na realnoj gimnaziji: Baranović Vicko, Corabolo Zena, Čolović Ilko, Jerinić Jarmila, Ostojić Ivan, Petrićević Marjan, Smolčić Ante, Škoda Vjekoslav, Tarle Josip, Weissenberger Katica, Zaninović Jakov i Trifunović Petar. — Odbijen je na godinu dana jedan kandidat na realnoj gimnaziji. — Odbijeni su na tri mjeseca (do septembarskoga roka) na klasičnoj gimnaziji pet, a na realnoj gimnaziji sedam kandidata. — Mladim abiturijentima srdačno čestitamo!

Imenovanje diecezanskih savjetnika. Presvij. biskup imenovao je diecezanskim savjetnicima, za naš dio zadarske nadbiskupije župnike: don Hinka Brnetića (Silba), don Šimu Matulinu (Biograd n/m), don Antu Banića (Preko) i don Huga Basiola (Pakoštane). Oni će fungirati kao biskupski konsistorij za naš dio zadarske nadbiskupije. Prigodom ovoga zaslužnog promaknuća neka prime naše najsrdačnije čestitke!

Izložba ženskih ručnih radnja u ženskoj građanskoj školi bit će otvorena 24—25. t. m. j. u prostorijama iste škole, i to od 9—12 sati ujutro i od 5—7 popodne.

Put presvij. biskupa u Rim. Presvij. biskup dr Jerko Mileta 18. t. m. j. otputovao je službeno u Rim da izvrši dužnost propisnoga pohoda „ad limina apostolorum“. Na putu će se zadržati par sedmica.

Orlovski slet u Ljubljani. Za veliki orlovski slet u Ljubljani, koji se drži 1. srpnja o. g., vlada veliki interes u hrvatskim krajevima. Za učesnike dobljena je polovična vozna karta, pa neka učesnici, u koliko im prije ne bi bile poslale legitimacije za polovičnu vožnju sačuvaju kartu,

ORIGINAL „POLAR“
Ribarske vjetiljke od 400-2000 svijeća

Eksplozija isključena! Funkcija zamaknuta! Jednostavno rukovanje!
Minimalan potrošak petroleja!
„PETROPLIN“
ZAGREB Draškovičeva ul. 58
Najjeftinije nabavno vrelo u Jugoslaviji!
Vlastita radiona za svaki popravak!

Jesam li platio pretplatu?

koje će im vrijediti za povratak, uz potvrdu, koju će dobiti o sudjelovanju na sletu. Sve prijave iz hrvatskih krajeva treba slati na Hrv. Orlovski Savez. Stan i opskrba za jedan dan u Ljubljani stajati će po osobi 30 Din. Željeznica od Zagreba do Ljubljane stoji Din. 49. Učesnici glavnoga sletškoga dana treba da budu u Ljubljani 1. jula t. g. U 7¹/₂ sati ujutro vrsta se svečana povorka pred Ljudskim domom i kreće kroz Ljubljanu na Orlovski stadion, gdje će biti svečana sv. Misa, propovijed i objed na Stadionu. U 3¹/₂ sata poslije podne javni nastup na Stadionu.

Naši Orlovski Sletovi. Šibensko orlovsko okružje, te orl. povjereništvo u Preku priređuje 1. jula t. g. orlovski slet u P. a. g. — Orlovska društva na otoku Braču priređuju slet u Dolu (na Braču) u nedjelju 24. juna.

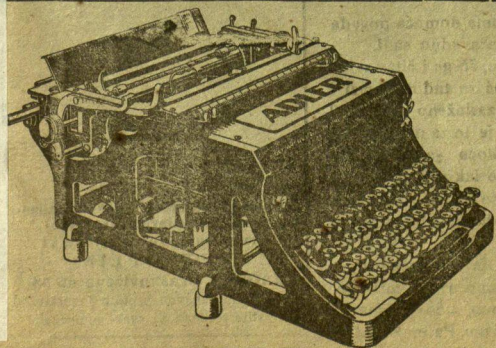
Zaklada dra Ivana Merza. Kako je već javljeno, ustanovio je Hrvatski Orlovski Savez posebnu Zakladu dra Ivana Merza sa svrhom, da iz ove zaklade namakne sredstva za podignuće spomenika ovom velikom orlovskom radniku, za izdanje knjige o njegovom životu, te za podupiranje studija katoličke Akcije i provedbu orlovske organizacije u život. Za ovu Zakladu vlada veliki interes među mnogobrojnim štovateljima pk. dra Ivana Merza. Naše svećenstvo po svim krajevima hoće da se svojim doprinosima oduži za ovaj rad pk. dra Merza, koji je bio uložen obrasi auktoriteta i ugleda našega svećenstva. Svi ostali katolički krugovi hoće da podupiru ovu zakladu doprinesu svoj obol za misao Katoličke Akcije za koju je dr Merz dao svoj život. Naši Orlovi i Orlice rade za ovu Zakladu, jer time izvršuju svoju obvezu prema velikom pokojniku, koji je sve svoje životne sile ukopao u temelje orlovske organizacije. Kako je pokroviteljstvo nad Zakladom preuzeo sam preuzv. gosp. dr Antun Bauer, koji je i dao temelj ovoj Zakladi, nalazi ona na sveopće odobravanje i odaziv. Pozivamo sve štovaoce uspomene pk. dra Merza, da se učlane u Zakladu, bilo kao utemeljitelji sa prinosom, koji se otplaćuje jednom ili u obrocima u iznosu od Din. 1000, kao zakladatelji sa prinosom od Din. 100, koji se plati jednom ili u obrocima, te kao prinosnici sa manjim prinosima. — Novac se šalje na Hrvatski Orlovski Savez, Zagreb, Pejačevićev trg 15.

Vlasnik, izdavalac i odgovorni urednik Ante Huljev. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnic: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

U Australiju
za Lira šterlinga 28.
U Južnu Ameriku
za Lira šterlinga 19.
otprema Agencija
Tražite upute.

JOSIP JADRONJA — ŠIBENIK

Najsavršenija i najsolidnija pisaća mašina današnjega doba jest

„ADLER“ model 25

Zastupstvo sa konsignacionim skladištem za Dalmaciju

Grgo Radić - Šibenik

Ulica Kralja Tomislava broj 3.

VI TEBATE

naš veliki ilustrirani cijenik sa nekoliko tisuća slika i predmeta, kao i uzorke naših tkanina, křiva za pranje, platna itd.

Naručite još danas naš veliki ilustrirani cijenik mi Vam ga šaljemo posve BESPLATNO I FRANKO! Uz tačnu naznaku svrhe šaljemo uzorke našeg manufakturnog odjelenja - bez obvezno na ogled!

NE STOJI VAS NIŠTA! Zato pišite nam još danas dopisnicu.

Trgovačka i otpremna kuća

KASTNER I OEHLER, ZAGREB br. 14. - IV. C. odjel.

Jadranski Promet

trgovačko društvo

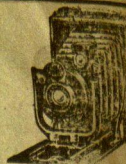
Šibenik - Stara obala

Trgovina brašna i zemaljskih pro-

izvoda na veliko.

Ova dobra

universalna Foto kamera sa vrlo dobrim objektivom, solidno izrađena u veličini 9 1/2 x 9 stoji kod nas samo

Din 275

Ista kamera u veličini 9x12

.. 285

Fotografiranje je prekrasno i jeftin šport!!!

Fotografirati je lagano

Zatražite još danas naš NOVI IZDAŠLI KATALOG Foto aparata i pribora. Šaljemo Vam ga posve besplatno i franko

KASTNER I OEHLER, ZAGREB br. 14 - Tehnički odio

SALAMA

prve vrste nova roba posve zrele dobiva se svugdje.

Prvo hrvatsko tvorničko salama, sušena mesa i masti

M. Gavrilovića

sinovi d. d. Petrinja

zastupstvo:

JOSIP JADRONJA ŠIBENIK (Dalmacija)

Tko oglasuje, taj napreduje

ovo je pravi originalni

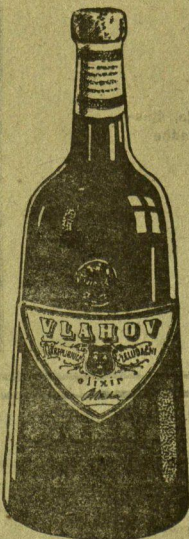
Vlahov elixir

koji okrijepljuje i ozdravljuje kojeg proizvadjja jedino

R. VLAHOV

Nagradjen na svim svjetskim izložbama.

Ime VLAHOV i dotična etiketa zakonom su zaštićeni kod svih država svijeta

Tvornica utemeljena godine 1861.

ČUVAJTE SE PATVORINA!

